

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítéltábla a dr. Somogyi Magyar Lenke ügyvéd által képviselt **felperes neve felperesnek** a Nagykanizsai 1.sz. Ügyvédi Iroda ; (ügyintéző: dr.Noll László ügyvéd) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) **alperes** ellen 5.145.876,- forint és járulékai iránt indított perében a Zala Megyei Bíróság 2007. március 1.napján kelt 5.P.20.008/2006/15. számú ítélete ellen az alperes által 16.sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

r é s z í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét a beszámítási kifogás tekintetében hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és új határozat hozatalára utasítja,

egyéb fellebbezett részét helybenhagyja.

A felek másodfokú perköltségét személyenként 60.000,- - 60.000,- (Hatvanezer-Hatvanezer) forintban állapítja meg.

Ez ellen a részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság a 2007. március 1-én kelt 15. számú ítéletével az alperest 3.949.759,- forint és annak 2003. szeptember 16.napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamata, valamint 240.000,- forint perköltség megfizetésére kötelezte; ezt meghaladó részében a felperes keresetét, továbbá az alperes beszámítási kifogását elutasította. A határozat indokolása szerint a felek között 2002-ben vállalkozási szerződés jött létre, melynek alapján a felperes 9.184.210,- forint átalánydíj ellenében kötelezettséget vállalt az alperes tulajdonát képező **helység...** szám alatt található szerkezet-kész állapotú lakóház belső befejező építési munkálatainak elvégzésére. A teljesítési határidőt 2003. március 20. napjában határozták meg, késedelem esetére pedig napi 50.000,- forint kötbért kötöttek ki. A kikötött munkafeladatot a felperes teljesítette is azzal, hogy a 377.000,- forint ellenértékű gázkazán megvásárlására nem az ő, hanem az alperes költségén került sor. Így,

mivel az alperes a részére korábban 7.760.000,- forint díjelőleget fizetett meg, vállalkozói díjként további 1.047.210,- forint megilleti. Ezen túlmenően a felperes "A" igazságügyi szakértő szakvéleményéből kitűnően pótmunkát is végzett, így ennek 709.505,- forint összegű ellenértékére is igényt tarthat. A szerződésben kikötött teljesítési határidőt azonban a felperes jelentősen túllépte és ebből 23 napi késedelemért a szakértői vélemény alapján a felelőssége is megállapítható. Ezért az alperest késedelmi kötbér jogcímén 1.150.000,- forint megilleti. 2003. tavaszán azonban a felek ráutaló magatartással megállapodtak abban is, hogy a felperes elvégzi az épület külső befejező munkálatait is. A vállalkozói díjat és a teljesítési határidőt azonban nem határozták meg, és e körben kötbér kikötésére sem került sor. A vállalt munkafeladat jelentős részét a felperes elvégezte, így ennek ellenértékeként - a "A" igazságügyi szakértő által elvégzett felmérésnek megfelelően - 3.384.924,- forint megilleti. Szerződéses kötelezettségét azonban a felperes részben hibásan teljesítette, így - a szakvélemény alapján - 41.880,- forint árleszállítás alkalmazása indokolt. Mindezek egybeszámításával a felperes összesen 3.949.759,- forint és járulékai megfizetésére tarthat igényt.

Ez ellen az ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, és annak részbeni megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását kérte. Fellebbezése indokolásában arra hivatkozott, hogy a belső építési munkák befejezése tárgyában létrejött vállalkozási szerződés teljesítésére csupán 2003. november 3-án került sor, a gázkazánt ugyanis csak ekkor üzemelték be. Így a késedelmi napok száma 228 nap, és a teljes késedelem a felperesnek róható fel. Kiemelte, hogy a felperes számításai alapján, az általa megjelölt időpontban szállította az építési helyszínre a burkolóanyagokat, így a késedelmes burkolásért teljes egészében a felperes felelős. A gázbekötéssel kapcsolatos ügyintézés során pedig megbízottjaként éppen a felperes járt el, így az e körben jelentkezett késedelem szintén neki róható fel.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet fellebbezett részének helyes indokai alapján történő helybenhagyására irányult. Azzal érvelt, hogy a teljesítési határidő túllépését részben a jelentős mértékű pótmunka-végzés, részben pedig az idézte elő, hogy a burkolóanyagokat az alperes a kellő időben kérése ellenére sem bocsátotta rendelkezésre, és - a gázszerelést akadályozva - a gázközmű-fejlesztési hozzájárulást is késlekedve fizette be. A teljesítési késedelemért így - az elsőfokú ítéletben írtakat meghaladó mértékben - felelősség nem terheli.

Előrebocsátja az ítéletábrá, hogy az elsőfokú ítélet a keresetet a 3.949.759,- forint és járulékai marasztalási összeget meghaladóan elutasító részében fellebbezés hiányában első fokon jogerőre emelkedett. A jelen másodfokú határozat az elsőfokú ítélet fellebbezéssel nem támadott rendelkezését nem érinti.

Az így elbírált fellebbezés részben nem alapos, részben az alábbiak szerint alapos.

A keresettel érvényesített követelés esetében az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és az abból levont jogi következtetése is helytálló.

A felek között létrejött két vállalkozási szerződés alapján elvégzett munka, valamint a pótmunka ellenértéke ugyanis a felperest az elsőfokú ítéletben részletezettek szerint, a Ptk.389.§-a alapján - a XXXII. számú Polgári Elvi Döntésre is figyelemmel - valóban megilleti; e díjtételek jogalapját és összezszerűségét fellebbezésében maga az alperes sem kifogásolta, hanem csupán beszámítani kívánt ellenkövetelésére figyelemmel kérte a kereset elutasítását.

Az e követelés után az elsőfokú bíróság által megítélt, a Ptk.301.§. (1) bekezdése szerinti késedelmi kamat konkrét mértéke 2003. szeptember 16. és 2004.december 31.között évi 11 %, 2005. január 1. és 2005. június 30.között évi 9,50 %, 2005. július 1. és 2005.december 31. között évi 7 %, 2006. január 1. és 2006. június 30. között évi 6 %, 2006. július 1. és 2006. december 31. között évi 6,25 %, 2007. január 1. és 2007. június 30. között évi 8 %, 2007. július 1. és 2007. december 31. között évi 7,75 %, 2008. január 1. napjától kezdődően pedig évi 7,50 %.

A beszámítani kívánt kötbérkövetelés körében viszont az elsőfokú bíróság a tényállást kellően nem tisztázta, a szükséges bizonyítási eljárást maradéktalanul nem folytatta le.

A feleknek a másodfokú eljárás során tett egyező nyilatkozatából kitűnően a 2002-ben megkötött szerződésben meghatározott belső munkák teljes körű befejezésére 2003. november 3-án került sor. Így, mivel az eredetileg kikötött 2003. március 20-i teljesítési határidőt nem vitásan nem módosították, a késedelmi napok száma - az alperes helyes számításainak megfelelően - 228 nap.

A Ptk. 246.§. (1) bekezdéséből következően azonban a kötbér a megrendelőt csak a vállalkozónak felróható késedelem esetén illeti meg, vagyis a vállalkozó mentesülhet a kötbérfizetési kötelezettség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A konkrét esetben az elsőfokú eljárás során a felperes hivatkozott is vétlenségére. Ezért az elsőfokú bíróságnak helyesen fel kellett volna hívnia őt azon tényeknek a teljes késedelmi időszakra kiterjedő tételes előadására, amelyek a késedelmet álláspontja szerint indokolták, és így a felelősség alóli mentesülését eredményezik. Ezt követően be kellett volna szerezni az alperes erre vonatkozó részletes válasznyilatkozatát, majd a mindezek alapján meghatározható releváns, vitatott tények vonatkozásában a szükséges bizonyítási eljárást le kellett volna folytatni.

E körben abból kellett volna kiindulni, hogy a felperes kötelezettsége annak bizonyítása, hogy az általa hivatkozott körülmények (burkolóanyag-hiány, a közműfejlesztési hozzájárulás késedelmes alperesi befizetése és az utóbb elvégzett jelentős mértékű pótmunka, stb.) miatt a késedelem neki nem róható fel. Figyelembe kellett volna venni azonban e körben azt is, hogy a felek között a peradatok szerint vitatott, hogy a burkolóanyagok beszerzése esetében miben állapodtak meg egymással, mikor, milyen mennyiségű burkolóanyag beszerzését tartotta szükségesnek a felperes, ez miért, mikor és mennyiben bizonyult kevésnek, és mikor, milyen mennyiségű többletanyag beszerzése vált szükségessé. Emellett nem tisztázott az sem, hogy gázbekötéssel kapcsolatos ügyintézással az alperes a felperest valóban megbízta-e, e körben melyik felet milyen tartalmú

kötelezettségek terhelték, és ezeket mennyiben teljesítették, illetve - a késedelemmel összefüggésbe hozhatóan - mennyiben szegték meg. A szükséges szakértői bizonyításra ezért helyesen csupán e körülmények feltárását követően kerülhetett volna sor.

Az elsőfokú bíróság azonban mindezeket nem tisztázta, hanem ehelyett - tévesen - nyomban szakértői bizonyítást rendelt el. Az így, az alapvető kiindulási adatok ismeretének hiányában elkészített szakértői vélemény azonban szükségképpen aggályosnak, megalapozatlannak minősül. Emellett a szakvélemény - a késedelem okait érintő részében - semmilyen számítást és indokolást sem tartalmaz, hanem csupán a szakértő végkövetkeztetéseit rögzíti. A hiányos, homályos szakértői véleményre ezért az ítéletet nem lehetett volna alapítani (BH.1979/225. számú jogeset), hanem helyesen a Pp.182.§. (3) bekezdése szerinti eljárást kellett volna lefolytatni.

Erre azonban az elsőfokú eljárás során szintén nem került sor. Így a beszámítani kívánt kötbérkövetelés tárgyában (a fellebbezéssel nem támadott rendelkezéssel elszámolt 23 napi késedelmet meghaladó részben) a rendelkezésre álló adatok alapján megalapozott döntés nem hozható, e körben további bizonyítás szükséges.

Ezért az ítéletábra - a 3/2002. számú Polgári Jogegységi Határozatban foglaltakra figyelemmel - az elsőfokú ítélet fellebbezett részét a keresettel érvényesített követelés esetében (a járulékokra, így az elsőfokú bíróság által megítélt perköltségre és illetékre is kiterjedően) részítéletével a Pp.253.§. (2) bekezdése alapján helybenhagyta, a beszámítási kifogás tekintetében viszont a Pp.252.§. (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte azt, és e körben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és új határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak fel kell hívnia a felperest azoknak a tényeknek a késedelem teljes időszakára vonatkozó előadására, amelyek a késedelmet álláspontja szerint indokoltá teszik, és így a felelősség alóli mentesülését eredményezik. Ezt követően be kell szereznie az alperes válaszynilatkozatát, majd a szükséges bizonyítási eljárást a már részletezettek szerint le kell folytatnia. Annak bizonyítása, hogy a burkolóanyagok beszerzése tekintetében a felek között milyen megállapodás jött létre, a felperes mikor, milyen mennyiségű burkolóanyag beszerzését tartotta szükségesnek, ez miért, mikor és mennyiben bizonyult kevésnek, mikor, milyen mennyiségű többletanyag beszerzése vált szükségessé, továbbá hogy a gázbekötéssel kapcsolatos ügyintézés esetében a felperessel az általa állított tartalmú megállapodást kötötte meg, és a felperes az ebből eredő valamely kötelezettségét megszegte, az alperes kötelezettsége. Azt viszont a felperesnek kell bizonyítania, hogy az általa megjelölt körülmények (a jelentős mértékű pótmunkavégzés, a burkolóanyag-hiány, valamint a közműfejlesztési hozzájárulás kellő időben történő befizetésének hiánya, stb.) a késedelmet részben vagy egészben indokoltá tették.

Mindezeket követően határozhat az elsőfokú bíróság a jelen részítélet hatályában való fenntartásáról, illetve részben vagy egészben történő hatályon kívül helyezéséről. (Az elsőfokú ítélet fellebbezéssel nem támadott, a keresetet a marasztalási összeget meghaladó

részében elutasító rendelkezését a megismételt eljárásban hozandó határozat értelemszerűen nem érintheti.)

A felek másodfokú perköltségét az ítélet tábla a Pp. 252.§.(4) bekezdése alapján csupán megállapította, annak viseléséről az elsőfokú bíróságnak kell rendelkeznie.

Győr, 2008. évi január hó 23. napján

Dr. Szalai György sk.
tanács elnöke

a **Dr. Farkas Attila sk.**
előadó bíró

Dr. Ferenczy Tamás sk.
bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: